Patton, George Smith (1885–1945)

http://it.wikipedia.org/wiki/George_Smith_Patton

Az amerikai hadsereg egyik híres, második világháborús tábornoka legalább annyira megosztó személyiség volt, mint amilyen sikeres. Pályafutása nemcsak sikerekkel, hanem nagy visszhangot kiváltó kritikus esetekkel volt tele.

Patton 1885. november 11-én született Los Angeles egyik elővárosában San Gabrielben. Jómódú családjában hagyománynak számított a katonáskodás, ősei harcoltak a függetlenségi háborúban és az amerikai polgárháborúban is. Nem csoda, hogy a későbbi tábornok is a katonai pályát választotta. Tanulmányait a Virginia Military Institute berkeiben kezdte, azonban egy év után jelentkezett, és felvételt is nyert a West Point-i katonai akadémiára (hivatalos nevén: United States Military Academy, USMA). Itt azonban igen keserű csalódás érte: első évét meg kellett ismételnie, ugyanis annak ellenére, hogy a tananyag katonai részében igen tehetségesnek bizonyult, az olyan tárgyakkal mint például a matematika, nagy gondjai voltak, ami végül is évismétléshez vezetett. Végülis 1909-ben fejezte be tanulmányait, közepes eredménnyel, azonban a sportban már ekkor is igen tehetségesnek bizonyult. 1912-ben részt vett a stockholmi olimpián, ahol öttusában ötödik lett. Különösen a vívásban volt sikeres, a következő években Európában fejlesztette tovább vívótechnikáját. 1914-ben egy kézikönyvet is írt az amerikai hadsereg számára a vívásról.

http://www.vmi.edu/archives.aspx?id=5299

Annak ellenére, hogy Patton már 1909-ben lovassági tiszt lett, a tűzkeresztségen csak 1916-ban esett át. Akkor történt, hogy a mexikói forradalmár, Pancho Villa és emberi betörtek az Egyesült Államokba és több embert is megöltek. Megtorlásul John J. Pershing tábornok büntető expedíciót szervezett, aminek Patton is tagja lett, s embereivel tűzharcban megölte Villa egyik vezető beosztottját. Ez meghozta neki az országos hírnevet, a századosi előléptetést és megalapozta kapcsolatát Pershinggel.

1917-ben, amikor az Egyesült Államok belépett a háborúba, s Pershing lett az európai parancsnok, magával vitte Pattont is, aki az akkor megalakuló United States Tank Corps-hoz került. Hamarosan őrnagyként a 304-es tankalakulat parancsnoka. Tankjai élén részt vett a nagyobb amerikai hadműveletekben, mint például az 1918 szeptemberében indított meuse-argonne-i offenzívában is, ahol súlyosan megsebesült. A harckocsikkal szerzett ta-

pasztalatok sorsdöntőek lettek karrierje szempontjából, hiszen a tankok kulcsfontosságúak lesznek majd a második világháborúban.

A két világháború közötti katonai szempontból eseménytelen évek után Patton nagy napja a második világháborúval érkezett meg. A német villámháborús sikerek vitathatatlanul bizonyították a hadviselésben bekövetkezett változásokat, különösen a tankok megnövekedett szerepét. Keresték a harckocsikhoz értő tehetséges főtiszteket. Nem csoda, hogy 1941-ben Pattont, az akkor már kétcsillagos tábornokot a 2. páncélos hadosztály parancsnokságához vezényelték, az egységet sikeresen készítette fel a nevadai és arizonai sivatagban a háborús részvételre. Részt vett a Fáklya (Torch) hadművelet terveinek kidolgozásában is.

http://www.americaslibrary.gov/aa/patton/aa_patton_subj_e.html

Az amerikai csapatok 1942 novemberében szálltak partra Marokkóban, hogy a kelet felől előrenyomuló 8. brit hadsereggel (amelynek Montgomery tábornok volt a parancsnoka) harapófogóba fogják a németeket és az olaszokat Afrikában. Az első összecsapásokban az amerikaiak súlyos vereségeket szenvedtek a németektől. A helyzeten változtatandó 1943 elején Patton magasabb beosztást kapott, s hamarosan sikerült fordítania a helyzeten. Gyorsan helyreállította a csapatok megromlott morálját (külön bírságolási rendszert vezetett be azoknak, akik nem úgy viselték az egyenruhát, mint ahogyan azt a szabályzat elírta, stb. – mindezt a fegyelem javítása érdekében). Időközben a német és az olasz erők összeomlottak Afrikában. Pattont szerepének elismeréseként háromcsillagos tábornokká léptették elő és kinevezték az észak-afrikai amerikai csapatok parancsnokává.

Ezután kapta Patton a feladatot, hogy a 7. amerikai hadsereg élén, Montgomery 8. hadseregével együtt szálljon partra Szicíliában és foglalja el a szigetet. Az invázió 1943. július 10-én kezdődött, és látványos sikerrel járt: az olasz hadsereg egy hónap alatt összeomlott. Patton harckocsijai augusztus 17-én már Messinába értek, ahová az amerikai tábornok Montgomeryt megelőzve vonult be, aki a németek ellenállása miatt csak lassúbb ütemben tudott haladni.

Ekkor azonban olyan incidensek történtek, amelyek árnyékot vetettek Patton sikereire. Az amerikai közvélemény előtt ismert volt Patton szókimondása, nyersessége, keménysége és nehéz természete. Történt ugyanis, hogy egyik kórházi látogatása során megkérdezte az egyik katonát, hogy miért került a kórházba, akit azt felelte, hogy az idegei miatt, ugyanis harctéri sokkot kapott. A tábornok erre ordítozni kezdett a katonával, majd pofon is ütötte. Pár nap múlva hasonló események zajlottak le egy másik kórházban is. Mindkét eset nagy visszatetszést keltett Amerikában. (Arról a közvélemény nem szerzett akkor tudomást, hogy az olasz és német csapatok afrikai összeomlásának napjaiban Patton két tisztje ellen vizsgálat indult, mert több tucat ellenséges katonát agyonlőttek miközben már megadták magukat.) Eisenhower tábornok (a szicíliai hadművelet szövetséges főparancsnoka) ezek után komolyan fontolóra vette Patton felmentését és hazaküldését. Eisenhower azonban nemcsak hogy Patton barátja volt (még a két háború között ismerkedtek meg), hanem hadvezéri képességeit is ismerte, így nem lett na-

gyobb baj az amerikai katonák felpofozásából.

1944 elején Pattont leváltották a 7. amerikai hadsereg éléről, és Angliába helyezték át, ahol a 3. amerikai hadsereg parancsnoka lett, amelynek a normandiai partraszállás előkészítése és az arra való felkészülés volt a feladata. Patton feladata Franciaországban Bretagne felszabadítása volt, amit igen gyorsan, hetek leforgása alatt véghez is vitt embereivel. Ezek után Németország felé vették az irányt, és Patton ismét demonstrálta a 3. hadsereg mobilitását és harci képességeit. Szeptemberben ugyanis az amerikai harckocsik már a német határ közelében jártak, azonban Metz városánál elhúzódó harcokba keveredtek. A németek által megerősített várost végül is hosszas ostrom és jelentős veszteségek után novemberben foglalták el.

1944 decemberében indult meg a németek utolsó nagy ellentámadása az Ardennekben, megállításában és visszavetésében Patton mesteri módon bizonyította katonai képességeit. A német offenzíva elején Gerd von Rundstedt által vezetett német csapatok visszaszorították az amerikaiakat, és ostrom alá vették Bastogne városát. Patton hadseregének egységei ekkor délebbre, a Saar-vidék közelében harcoltak, azonban erőiket átcsoportosítva rövid időn belül északra vonultak, felmentve ezzel a németek által szorongatott várost. 1945 elején a 3. hadsereg benyomult a Saar-vidékre, márciusban pedig már a Rajnát is átlépte. Az európai háború utolsó hetében Patton tankajai már átlépték a csehszlovák határt is, Prága felé való előretörésüket azonban Eisenhower tábornok visszaparancsolta, mert a szövetségesek közötti előzetes megállapodásnak megfelelően Prága felszabadítása a szovjet hadseregre várt.

A német kapituláció után Patton először Bajorország kormányzója lett, azonban rövidesen leváltották erről a posztról és kinevezték a 15. hadsereg élére. 1945. december 9-én Patton autóbalesetet szenvedett, aminek következtében december 21-én egy heidelbergi katonai kórházban meghalt. Patton halálával kapcsolatban olyan hírek keringtek, melyek szerint meggyilkolták a tábornokot, aki szókimondó személyisége miatt szálka volt a felső vezetés körében. Robert K. Wilcox Target a *Patton* c. könyvében pedig azt állítja, hogy az NKVD tette el láb alól a tábornokot.

Patton a második világháború egyik legsikeresebb amerikai tábornoka volt, akit nemcsak hadvezéri képességei, hanem ellentmondásos személyisége is emlékezetessé tett. Nevét az évtizedeken át az Egyesült Államokban majd számos más országban is gyártott, róla elnevezett harckocsik őrizék, majd a második világháború utáni új nemzedék világszerte Franklin J. Scheffner Patton-filmjéből tanulta meg, amely 1971-ben hét Oscar-díjat kapott.

(Kis István)

Felhasznált irodalom:

- Agostino Von Hassell (2010): *Patton: Tenacity in Action*
- Charles M. Province: *Patton Biography.* http://www.pattonhq.com/pattonbio.pdf
- George Smith Patton (1947): *War as I knew it.*
- Herbert Essame (19739: *Patton: As Military Commander.*
- John Simkin: *Patton* http://www.spartacus.schoolnet.co.uk/2WWpatton.htm